

Αριθμ.Πρωτ.: 215/2025

ΘΕΟΔΩΡΟΣ Β΄

ΕΛΕΩ ΘΕΟΥ

ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ & ΠΑΣΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

ΠΑΝΤΙ ΤΩ ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ

ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΘΡΟΝΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

ΧΑΡΙΣ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝ ΒΗΘΛΕΕΜ

ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΟΣ ΚΥΡΙΟΥ ΚΑΙ ΘΕΟΥ

ΚΑΙ ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Έτοιμάζου Βηθλεέμ, ἡνοικταὶ πάσιν ἡ Ἐδέμ. Εὐτρεπίζου, Ἐφραθά, ὅτι τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, ἐν τῷ Σπηλαίῳ ἐξήνθησεν ἐκ τῆς Παρθένου. Παράδεισος καὶ γὰρ ἡ ἐκείνης γαστήρ, ἐδείχθη νοητός, ἐν ᾧ τὸ θεῖον φυτόν, ἐξ οὗ φαγόντες ζήσομεν, οὐχὶ ὡς ὁ Ἀδάμ τεθνηξόμεθα. Χριστὸς γεννᾶται, τὴν πρὶν πεσοῦσαν ἀναστήσων εἰκόνα.»

(Προεόρτιον Ἀπολυτίκιον Γεννήσεως Χριστοῦ)

Αγαπητά μου τέκνα εν Κυρίῳ,

Ἄνωθεν ευδοκία αξιωνόμαστε να προσέλθουμε και φέτος στην πανίερη και χαρμόσυνη ημέρα της κατά σάρκα Γεννήσεως του Θεού Λόγου: του Κυρίου και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Η Ενανθρώπηση του Υιού και Λόγου του Θεού δεν αποτελεί απλώς ιστορικό γεγονός ή εορταστικό σύνθημα, συναίσθημα ή περιστασιακή διάθεση, αλλά μοναδική και ανεπανάληπτη πράξη της θείας Οικονομίας, η οποία προσλαμβάνει αιώνια σημασία. Αποτελεί υπαρξιακή πρόσκληση του Θεού προς κάθε άνθρωπο να συμμετάσχει, διά της χάριτος, στη ζωή Του και να πορευθεί προς την κατά χάριν θέωση, τη συμμετοχή στις άκτιστες ενέργειές Του.

Ο Λόγος έγινε σάρξ «δι' ἄφατον φιλάνθρωπίαν», φανερώνοντας τη μοναδική αξία του ανθρώπου και ανοίγοντας το δρόμο για την ανανέωση της κτίσης. Καθώς ο Ἁγ. Ιωάννης ο Δαμασκηνός υπενθυμίζει: «Οὐκ ἄνθρωπον ἀποθεωθέντα λέγομεν, ἀλλὰ Θεόν ἐνανθρωπήσαντα» (PG 94, 988), και ο Ἅγιος Μάξιμος ο Ομολογητής διδάσκει ότι ο Λόγος «ἀεί γεννᾶται» στις ψυχές των πιστών, το μυστήριο της Ενανθρωπήσεως γίνεται ζωντανή πραγματικότητα, ενεργοποιώντας τη θεία ζωή εντός μας. Ο Χριστός είναι «ὁ πρῶτος καὶ μόνος ἀληθινὸς ἄνθρωπος καὶ τέλειος» (Ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας), που καλεῖ τον άνθρωπο σε αληθινή κοινωνία με τον Θεό.

Η σωτηρία και η χαρά που αναβλύζουν από τη Γέννηση του Σωτήρος δεν στηρίζονται σε ανθρώπινες, κοινωνικές αρετές ή ευγενικά ιδεώδη, αλλά στην αγαθή θέληση και πρόνοια του Θεού. Γι' αυτό η Γραφή εξυμνεί: **«Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καί ἐπὶ γῆς εἰρήνη, ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία»** (Λουκ. 2,14). Και «ὁ ἐν σκότει καθήμενος» καλεῖται να γίνει «υἱὸς φωτός» (πρβλ. 1 Θεσ. 5,5). Η ενανθρώπηση, ως έκφραση της θείας ευδοκίας, σημαίνει ότι ο Θεός συγκαταβαίνει στον ανθρώπινο πόνο για να αποκαταστήσει την ειρήνη και να ανακαινίσει την εικόνα Του στον άνθρωπο.

Παρά τις δυσκολίες, τους πολέμους και τις κοινωνικές κρίσεις στον κόσμο αλλά και στην ήπειρο της Αφρικής σήμερα, τις συγκρούσεις στο Σουδάν, το Κονγκό, την ανθρωπιστική κρίση στη Σομαλία, τις οικονομικές και κοινωνικές προκλήσεις σε πολλούς λαούς, το μήνυμα της ειρήνης παραμένει ζωντανό. Διότι η ειρήνη που επαγγέλλεται ο Χριστός δεν εξαρτάται από ιστορικές συνθήκες, αλλά γεννάται εντός του ανθρώπου και ακτινοβολεί στον κόσμο διά της χάριτος του Αγίου Πνεύματος. Η σωτηρία που φέρει ο Χριστός δεν επιβάλλεται. Είναι δώρο, θεία ευλογία και πρόσκληση σε ελεύθερη κοινωνία με τον Λόγο. Ο Θεός σέβεται την ανθρώπινη ελευθερία, ενώ η χάρις προπορεύεται, αλλά η σωτηρία πραγματοποιείται με τη συνεργία της ανθρώπινης βουλήσεως.

Από τη βρεφική Του ηλικία, ο Χριστός συμπαρίσταται στους αδύναμους, κατατρεγμένους και διωγμένους. Η φυγή Του στην Αίγυπτο, ιστορικό γεγονός και συγχρόνως σύμβολο της θείας προστασίας, προτυπώνει την παρηγοριά που ο Θεός παρέχει σε όλους όσοι υφίστανται δοκιμασίες. Η Αίγυπτος, η θεοδόχος φάτνη, που υποδέχθηκε τον Ιωσήφ, τη Μαρία και τον νεογέννητο Σωτήρα, γίνεται σημείο παγκόσμιας φιλοξενίας, θρόνος του Αχωρήτου και ταπεινό παλάτιο του Βασιλέως όλων... Σήμερα, η τραγωδία των προσφύγων, ιδιαίτερα των παιδιών στην Αφρική, από τη Λιβύη μέχρι το Νότιο Σουδάν, μας καλεί σε έμπρακτη αγάπη. Κάθε αληθινή διακονία προς τον πάσχοντα άνθρωπο - αφρικανό αδελφό, είναι προσφορά στον ίδιο τον Χριστό (πρβλ. Ματθ. 25,40) και αποτελεί ουσιώδες στοιχείο της χριστιανικής ζωής.

Στη σύγχρονη εποχή, η εορτή των Χριστουγέννων συχνά εκκοσμικεύεται και μετατρέπεται σε καταναλωτικό γεγονός, απογυμνωμένο από το θεολογικό του βάθος. Όμως η αυθεντική εορτή αποτελεί πνευματική αντίσταση απέναντι στον υλισμό και ταυτόχρονα συμμετοχή στο μυστήριο της θείας Οικονομίας. Ο Λόγος «ἀεί κατὰ πνεῦμα γεννᾶται τοῖς θέλουσι», φανερώνοντας την ελεύθερη θεία πρωτοβουλία και την αγάπη Του για τον άνθρωπο. Η εορτή ανανεώνει τη συνειδητότητα της χριστιανικής ζωής, καλλιεργεί την πνευματική ελευθερία και φανερώνει την κλήση του ανθρώπου στη θέωση, η οποία αποτελεί τον σκοπό της πανανθρώπινης ύπαρξης.

Η Ενανθρώπηση του Υιού και Λόγου του Θεού συνδέεται αδιάρρηκτα με το Πάθος, την Ανάσταση και την προσδοκία της «καινῆς κτίσεως» (Β' Κορ. 5,17). Η Εκκλησία, ως φορέας της χάριτος και σώμα Χριστού, καλεῖται να διακηρύσσει την κοινωνική και θεολογική διάσταση της δικαιοσύνης, της ειρήνης και της αγάπης, προσφέροντας την εικόνα μίας κοινωνίας μεταμορφωμένης από την παρουσία του Θεού. Έτσι, το μυστήριο της Ενανθρωπήσεως παραμένει «ἀεί μυστήριο», κέντρο της σωτηρίας και αρχή της αναδημιουργίας του κόσμου. Προσκαλεί τον άνθρωπο

σε ενεργό συμμετοχή στη θεία ζωή, ώστε η χάρις να μεταμορφώνει τον κόσμο και να οδηγεί την κτίση προς την τελική της ανακαίνιση.

Η Εκκλησία είναι το «Σῶμα Χριστοῦ», η αγιασμένη κοινότητα όπου η χάρις ενεργεί και μεταμορφώνει. Είναι «ἡ σὰρξ» την οποία προσέλαβε ο ενανθρωπήσας Λόγος, ως μυστήριο σωτηρίας που αγιάζει τον κόσμο. Μέσα από τα Μυστήρια και τη ζωή της, μαρτυρεί την ιερότητα του προσώπου, την ανάγκη κοινωνικής δικαιοσύνης και την προστασία της κτίσεως. Η παρουσία της στον κόσμο δεν είναι απόσυρση, αλλά ενεργός προσπάθεια μεταμόρφωσης της ανθρωπίνης πραγματικότητας διά της λατρείας, της διακονίας και της αγάπης. Μέσα σε αυτό το πνεύμα αγάπης... συμμετείχαμε στις εορταστικές εκδηλώσεις στη Νίκαια και στην Κωνσταντινούπολη για την επέτειο των χιλίων επτακοσίων ετών από την Α' Οικουμενική Σύνοδο. Μέσα σε αυτό το πνεύμα αγάπης... προσευχηθήκαμε στη Ρώμη για την ειρήνη και τον αλληλοσεβασμό. Μέσα σε αυτό το πνεύμα αγάπης περιοδεύσαμε στην Κένυα, στην Ουγκάντα, στο Νότιο Σουδάν και στη Μαδαγασκάρη.

Μέσα σε αυτό το πνεύμα αγάπης... προσευχόμαστε η χάρις και το έλεος του σαρκωθέντος Χριστού να συνοδεύουν όλους. Η Θεοτόκος και ο Θεάνθρωπος ας σκεπάζουν τα πιστά τέκνα της Εκκλησίας, χαρίζοντας υγεία, ειρήνη, πνευματική χαρά και «πᾶν δῶρημα τέλειον, ἄνωθεν καταβαῖνον»! Και καθώς αναλογιζόμαστε το μυστήριο της Γεννήσεως, ας αντηχεί στις καρδιές μας ο προφητικός λόγος του Ησαΐα, που εδώ και αιῶνες προανήγγειλε το σωτήριο θαύμα: **«Ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν... καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα Αὐτοῦ Μεγάλης Βουλῆς Ἄγγελος, Θαυμαστὸς σύμβουλος, Θεὸς ἰσχυρὸς, ἄρχων εἰρήνης, πατὴρ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος.»** (Ησαΐας 9:6).

Κ α λ ά κ α ι ε υ λ ο γ η μ έ ν α Χ ρ ι σ τ ο ῦ γ ε ν ν α !

† Θ Ε Ο Δ Ω Ρ Ο Σ Β´
Πάπας και Πατριάρχης Αλεξανδρείας,
πάσης γης Αιγύπτου & πάσης Αφρικής

Έν τῇ Μεγάλῃ Πόλει

τῆς Ἀλεξανδρείας,

Ἅγια Χριστούγεννα 2025